

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ**

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

Самара О.Є.

*кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Національний університет «Одеська юридична академія»*

Ташилатов В.А.

*кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Національний університет «Одеська юридична академія»*

МОТИВАЦІЙНИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ БАР'ЄР У СВІДКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Процес розслідування злочинів (кримінальних правопорушень), в будь-якій країні, є психологічно досить складним, але при цьому дуже цікавим. Можна сказати, що матеріали розслідування кримінального правопорушення є своєрідним витвором мистецтва у галузі літератури, а кожен окремий документ, на шталт протоколу огляду місця події або протоколу допиту, є своєрідною главою в цьому творі.

Кожна посадова особа, що здійснює розслідування, робить це у характерній тільки для неї манері. Адже на скільки психологічно вірними, виваженими та кваліфікованими будуть слідчі дії, настільки і якісним буде отриманий результат. Це стосується перш за все безпосереднього процесу отримання інформації від потерпілих, свідків чи осіб, що підозрюються у вчиненні кримінально правопорушення. На скільки слідчий налагодить з такими учасниками процесу необхідний психологічний контакт, на стільки і буде у подальшому встановлена істина, тобто квінтесенція усієї кримінально процесуальної діяльності.

Результат отримання усних або письмових свідчень є одним із основних доказів у кримінальному провадженні. Але сам процес отримання таких свідчень інколи буває не результативним. Адже можуть виникнути різноманітні психологічні бар'єри між слідчим та особою, у якої потрібно отримати таку необхідну інформацію. Це такі бар'єри як: когнітивний (пізнавальний),

комунікативний та мотиваційний. Нами більш детально буде розглянуто останній із перерахованих, тобто мотиваційний бар'єр.

Отримання свідчень від потерпілої особи чи особи, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, та можливі при цьому психологічні бар'єри ми умисно розглядати не будемо. Тому що тільки свідок, єдиний із учасників кримінального процесу, що є на нашу думку повинен бути «незацікавленою особою» в результатах розслідування.

Будь-яка поведінкова діяльність психічно здорової людини є усвідомленою, що безпосередньо пов'язана з наявністю необхідних цілей та мотивів. Мотив може утворитися у суб'єкта діяльності як ззовні так із середини, тобто мати об'єктивний чи суб'єктивний характер. Мотив виникає при появі будь-якої потреби, що має предметне вираження. При чому ця потреба може бути природною, соціальною або особистісною. Як підкреслював у своїх творах видатний психолог, уродженець Одеси, С.Л. Рубінштейн, потреба представлена суб'єкту психічно, це психологічний аспект, зв'язок потреб з емоціями. Тобто можна чітко сказати, що відсутність мотиву – це відсутність емоцій, а відповідно і рушія поведінки усвідомленої людини. Тому мотиваційний бар'єр ми вважаємо основним із психологічних бар'єрів.

Причини мотиваційного бар'єру можуть бути різні:

А) Стійкий правовий нігілізм свідка, зневажливе ставлення до представників правоохоронних органів та органів державної влади.

Б) Різноманітна особистісна зацікавленість в результатах розслідування (підкуп свідка, вигода від не притягнення винуватої особи до передбаченої законом відповідальності).

В) Побоювання за можливу помсту з боку особи, що вчинила злочин чи його кримінального оточення.

Г) Взагалі не бажання бути свідком. Як правило виникає у осіб, які раніше вже були свідками у кримінальних провадженнях. Особа розуміє про витрати часу на проведення різноманітних слідчих дій (допит, впізнання, слідчий експеримент),

а також про матеріальні витрати у вигляді незароблених коштів, витрат на рух до місця проведення слідчої дії та назад.

Мотиваційний бар'єр може проявлятися в різних формах:

- небажання свідка давати будь-які показання, посиляючись на відсутність спогадів про необхідну для слідства інформацію.
- надання фрагментарної або частково достовірної інформації про злочин.
- надання цілком неправдивої інформації.

Способи подолання такого психологічного бар'єру можливо лише за умови непростой психологічної діяльності по набуттю свідком якостей повноцінного члена суспільства, якому притаманне негативне ставлення до злочинності, як до суспільно-небезпечного явища. Ця психологічна діяльність покладається безпосередньо на особу, що проводить розслідування кримінального правопорушення.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	223
<i>Осьодло В.І., Рибчук О. Г.</i>	
РОЛЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СУЧАСНОМУ ЛІДЕРСТВІ.....	229
<i>Павлова О.В.</i>	
ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	232
<i>Плохін В. В.</i>	
ЧАСОВИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПРИ ОБТЯЖЕННІ НЕГАТИВНИМИ ПСИХІЧНИМИ СТАНАМИ	235
<i>Похілько Д.С.</i>	
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ В КРИЗОВИХ ЖИТТЄВИХ УМОВАХ: РОЛЬ ДОРОСЛОГО	240
<i>Поплавська Є.В.</i>	
МЕНТАЛЬНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТЕЙ.....	243
<i>Пастернацький А.В.</i>	
ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ЯКОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ	247
<i>Панченко О.А., Кабанцева А.В.</i>	
ОСОБИСТІСТЬ У ТУРБУЛЕНТНОМУ ЧАСІ.....	251
<i>Райчева Л.І.,</i>	
ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.....	255
<i>Савченко Л.Л., Отич Г.О., Савченко Д.Р.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЯМ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМАТИЧНІ ПОДІЇ.....	259
<i>Самара О.Є., Тацматов В.А.</i>	
МОТИВАЦІЙНИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ БАР'ЄР У СВІДКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.	263
<i>Семенов І.С.</i>	
ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	266
<i>Sembrak A.</i>	
PARENTING STYLE AND ITS INFLUENCE ON CHILDREN'S SPORTS ACHIEVEMENTS.....	270
<i>Сервачак О.В., Мамедова А.Ф.</i>	
СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	273
<i>Синякова В.Б.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНО-РЕСУРСНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗАМІСНИХ ФОРМ БАТЬКІВСТВА В ШВЕЙЦАРІЇ	277
<i>Сорока О.М.</i>	
РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНОГО ОБГРУНТУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ	